

Z żałobnej karty

Włodzimierz Krysicki (1905–2001)

19 września 2001 roku zmarł Profesor Włodzimierz Krysicki. Pochodził z Warszawy, gdzie urodził się 1 stycznia 1905 roku w rodzinie Piotra i Anieli z domu Biske. Po ukończeniu w 1923 roku Gimnazjum i Liceum św. Wojciecha, którego dyrektorem był znany pedagog Wojciech Górski, wstąpił na Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Warszawskiego. Pracę magisterską z algebry napisał u Samuela Dicksteina w 1928 roku, uzyskując stopień magistra filozofii w zakresie matematyki. Po studiach uczył matematyki w szkołach Wojciecha Górskiego w latach 1928–1945, a w czasie okupacji hitlerowskiej brał także udział w tajnym nauczaniu. W latach powojennych związał się z Katedrą Matematyki Politechniki Łódzkiej, utworzoną i kierowaną przez prof. Witolda Pogorzelskiego, kolejno jako starszy asystent, adiunkt, a od 1951 jako docent i od 1962 profesor (nadzwyczajny, a od 1973 zwyczajny), aż do przejścia na emeryturę w 1975 roku. W latach 1961–1971 był kierownikiem tej Katedry. Pod kierunkiem Witolda Pogorzelskiego napisał rozprawę doktorską *Twierdzenia graniczne o wyrazach wyższego rzędu w zagadnieniu Bayesa* [17] i obronił ją na Politechnice Warszawskiej w 1950 roku. Prowadził także wykłady z matematyki w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi (1945–1950) i Uniwersytecie Łódzkim (1947–1962). Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Włókienniczego Politechniki w latach 1960–1969, a w latach 1970–1972 kierował wykładami matematyki na Politechnice TV.

Główne zainteresowania naukowe Włodzimierza Krysickiego to probablistyka i statystyka matematyczna oraz dydaktyka matematyki. Z jego zbioru zadań pod tytułem *Analiza matematyczna w zadaniach* (książka wspólna z L. Włodarskim, [10]), mającego prawie 30 wydań, uczyło się wiele pokoleń inżynierów i to nie tylko w Polsce, zbiór ten był bowiem tłumaczony na język niemiecki i angielski (1991). Był współautorem *Nomografii* [19] oraz *Rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej w zadaniach* [53]. Interesował się historią matematyki, między innymi opracował wiele biografii i redagował naukowo *Poczet wielkich matematyków* [30], był jednym z autorów *Z geometrią za pan brat* [58]. Był promotorem 12 doktorów, z których

kilku jest profesorami. W okresie międzywojennym był członkiem Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych (1928–1939). Od 1945 roku był członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego, a od 1996 roku jego członkiem honorowym, szczególnie zaś aktywnie działał w Komisji Historii Matematyki tego Towarzystwa od chwili jej powstania w 1978 roku.

Za pracę naukową i dydaktyczną był uhonorowany nagrodą im. Witolda Pogorzelskiego Polskiego Towarzystwa Matematycznego (1985), doktoratem honoris causa Politechniki Łódzkiej (1995) oraz wysokimi odznaczeniami państwowymi.

Miał wiele zainteresowań poza matematyką i dydaktyką: kochał muzykę poważną, uprawiał czynnie turystykę (zdobywał najwyższe szczyty Tatr, wędrował szlakami Kaukazu i Alp), grał w tenisa, pływał. Był niezwykle czynny ruchowo, turystycznie chodził do końca życia. Pytany wielokrotnie o tajemnicę znakomitej kondycji i wieku odpowiadał: „Miałem zdrowych rodziców i prowadzę bardzo aktywny tryb życia, a przede wszystkim mam wiele zainteresowań, które pozwalają mi nigdy się nie nudzić”.

Zofia Pawlikowska-Brożek

Spis publikacji Włodzimierza Krysickiego

- [1] *113 tematów egzaminów konkursowych na politechnikach z 1945 r. i sprzed 1939 r. Matematyka. Fizyka*, Komisja Wydawnicza Bratniej Pomocy Studentów, Politechnika Łódzka, 1946.
- [2] (wspólna z L. Włodarskim) *Całki wielokrotne. Równania różniczkowe zwyczajne. Zbiór zadań*, Komisja Wydawnicza Bratniej Pomocy Studentów, Politechnika Łódzka, 4, 1947 (wyd. II, 1947).
- [3] *Jak liczący dawniej, a jak liczymy dziś*, Wiedza Powszechna, Warszawa, 1947 (wyd. II, wspólne z W. Terlikowskim, 1958).
- [4] (wspólna z J. Słowikowskim, L. Włodarskim, W. Zaronem) *Kurs przygotowawczy do politechniki*, Komisja Wydawnicza Bratniej Pomocy Studentów, Politechnika Łódzka, 1947 (wyd. II, 1948, wyd. III uzupełnione, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1950).
- [5] *Tematy egzaminów konkursowych i wstępnych na politechnikach, uniwersytetach i innych wyższych uczelniach z lat 1947, 1946 i 1945*, Łódź, 1948. Wyd. Przem. Rol. WSGW. ss. 64 (i wydania następne).
- [6] (wspólna z J. Zydlerem) *Zarys geometrii analitycznej dla liceów ogólnokształcących*, PZWS, Warszawa, 1948 (wyd. II, 1949).
- [7] (wspólna z L. Włodarskim) *Zbiór zadań z analizy matematycznej. Rachunek różniczkowy. Rachunek całkowy. Równania różniczkowe*, Koło Chemików Studentów Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 1948 (wyd. II, 1949).
- [8] *Odkrycie liczb niewymiernych*, Czytelnik, Warszawa, 1949.
- [9] *Zagadnienia prowadzące do równań II stopnia*, Czytelnik, Warszawa, 1949.
- [10] (wspólna z L. Włodarskim) *Analiza matematyczna w zadaniach*, PZWS, Warszawa, 1950–1952 (wyd. XXIX t. 1, wyd. XXVII t. 2, 2002).

- [11] *Un théorème limite sur les termes d'ordre supérieur dans problème de Bayes*, w: Praha 28.VIII–4.IX.1949. Zprávy o společném 3. Sjezdu Matematiků Československých a 7. Sjezdu Matematiků Polských. Praha 28.VIII–4.IX.1949, Přírodovědecké Nakladatelství, 1950, Praha, 290–291.
- [12] *W jaki sposób Rzymianie rachowali?*, Problemy, nr 7 (64), 1951, 501–502.
- [13] *Pojęcie liczby zespolonej w szkole średniej*, Matematyka, nr 3, 1953, 24–29.
- [14] *O prawdopodobieństwie, że przy n niezależnych zaokrąglonych pomiarach wariancja empiryczna jest równa zeru*, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, 1954, Włókienictwo, z. 1, 5–19.
- [15] (wspólna z W. Czaplńskim, W. Terlikowskim) *Tematy egzaminów wstępnych z matematyki na politechniki, szkoły inżynierskie, uniwersytety, wydziały rolne i leśne, wyższe szkoły pedagogiczne*, PWN, 1954 (wyd. IX, 1968).
- [16] *O pewnym zastosowaniu i oszacowaniu rozkładu Studenta*, Geodezja i Kartografia 4 (1955), 159–168.
- [17] *Twierdzenie graniczne o wyrazach wyższego rzędu w zagadnieniu Bayesa*, Prace Mat. 1 (1955), 93–112.
- [18] *O połączonym zagadnieniu Bayesa i Bernoulliego*, Zastos. Mat. 2 (1955), 172–178.
- [19] (wspólna z B. Konorskim) *Nomografia*, Państwowe Wydawnictwo Techniczne, Warszawa, 1956.
- [20] *Remarques sur la loi de Poisson*, Bull. Soc. Sci. Łódź Cl. III Math. 8 (1957), 1–24.
- [21] *Tajemnice liczb*, Warszawa, 1960 (wyd. II, 1964).
- [22] *Rachunek prawdopodobieństwa. Statystyka*, Poradnik Włókiennika, tom 1 (1961), 415–433.
- [23] *Calcul des probabilités. Sur une formule asymptotique*, C. R. Acad. Sci. Paris 253 (1961), 369–371.
- [24] (wspólna z W. Terlikowskim) *Matematyka*, Poradnik Włókiennika, tom 1 (1961), 1–102.
- [25] (wspólna z M. Olekiewiczem) *O uogólnionym połączeniu zagadnień Bayesa i Bernoulliego*, Zastos. Mat. 7 (1963), 77–103.
- [26] *Application de la méthode des moments à l'estimation des paramètres d'un mélange de deux distributions de Rayleigh*, Rev. Statist. Appl. 11 (1963), 25–34.
- [27] *Über bestimmte Konsequenzen einiger Gesetze der Wahrscheinlichkeit*, Wissenschaftliche Zeitschrift der Technischen Hochschule, Magdeburg 7 (1963), 165–166.
- [28] *Über einige Eigenschaften eines Intervalltestes*, Wissenschaften Zeitschrift des Humboldt Universität zu Berlin 12 (1963), 723–724.
- [29] *Powierzchnie o wilgotności średniej*, Zastos. Mat. 8 (1965), 57–65.
- [30] (red. i współautor) *Poczet wielkich matematyków*, Nasza Księgarnia, Warszawa, 1965 (wyd. II, 1975, wyd. III, 1989, w języku rosyjskim 1970, 1981).
- [31] (wspólna z J. Zydlerem) *Geometria analityczna na płaszczyźnie*, Łódź, 1965 (wyd. II, rozszerzone, z J. Zydlerem i T. Świątkowskim, 1969).
- [32] *Kolokwium w sprawie statystycznej kontroli jakości w Budapeszcie*, Pomiar 11 (1965), 89.
- [33] *La variance empirique peut-elle être égale à zéro?*, Rev. Statist. Appl. 13 (1965), 83–94.
- [34] (wspólna z W. Terlikowskim) *Mathematische Statistik und Ihre Anwendung in Polen. Polnische Veröffentlichungen (1960–1964)*, w: Technische Statistik und Optimierung, Berlin, 1965, 47–53.
- [35] *Zastosowanie metody momentów do estymacji parametrów mieszaných dwóch rozkładów Laplace'a*, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej 77 (1966), Włókienictwo, 14, 5–13.

- [36] (wspólna z L. Włodarskim, J. Zielickim, D. Konstant) *Problems and methods in analysis*, Pergamon Press, Oxford, vol. 1, 1966, vol. 2, 1971.
- [37] (wspólna z E. Kaçkim) *Die Parameterschätzung einer Mischung von zwei Laplace-schen Verteilungen (im allgemeinen Fall)*, Prace Mat. 11 (1967), 23–31.
- [38] (wspólna z E. Kaçkim) *Flächen der mittleren Feuchtigkeit in anisotropen Medien*, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej 95 (1967), 23–35.
- [39] (wspólna z L. Włodarskim) *Höhere Mathematik in Aufgaben*, Leipzig, t. 1, 1967, t. 2, 1971.
- [40] *Über Bedingungen, unter welchen die Mischung zweier Verteilungen eine ein- oder zweigipflige Verteilung ergibt*, Wissenschaftliche Zeitschrift des Humboldt Universität zu Berlin 16 (1967), 41–42.
- [41] *Iksy i igreki*, Warszawa, 1968 (wyd. piąte, 1988).
- [42] *Jak liczoneo dawniej, a jak liczymy dziś*, Warszawa, 1968 (w języku niemieckim 1968, Lipsk, wyd. następne: 1977, 1979).
- [43] *Momentos de discriptione tribution condicional de probabilidad de los numeros series*, Estadística y de Investigation Operativa, vol. 20 (1969), 253–257. Consejo Superior de Investigacione Scientificas. Madrid, 1969.
- [44] *Wykłady telewizyjne dla studentów I roku wyższych technicznych studiów zawodowych dla pracujących, Matematyka cz. 1* (współautor), Warszawa, 1971.
- [45] *Estimation of the parameters of the mixture of an arbitrary number of exponential distributions*, Demonstratio Math. 4 (1972), 175–183.
- [46] (wspólna z B. Konorskim) *Nomografia i graficzne metody obliczeniowe. Zastosowania w technice*, Łódź, 1973.
- [47] *Koreferat do referatu doc. dr hab. Dobiesława Bobrowskiego pt. Elementy probabilistyki na studiach technicznych dla pracujących*, w: Konferencja Metodyczna na temat *Nauczanie matematyki na zawodowych studiach technicznych dla pracujących*, Gliwice, 1973, 43–45.
- [48] *Über die Parameterschätzung bei der Mischung von Exponentialverteilungen*, Wissenschaften Zeitschrift der Technischen Hochschule Magdeburg 18 (1974), 395–396.
- [49] *Matematyka, Tematy egzaminów wstępnych z lat 1971–1974 na wszystkie wyższe uczelnie oraz zbiór zadań* (red. R. Ehrenfeucht, współautor W. Krywicki), Warszawa, 1975 (rozszerzone o lata 1975–1976 wyd. w 1977).
- [50] (wspólna z S. Zagrodzkim) *Mathematical model of the crystallization rate of sucrose in pure solutions*, Industrial Crystallization 78 Proceedings. Delft (1978), 1–10 (to samo w Zeszytach Naukowych Politechniki Łódzkiej Matematyka 15 (1983), 37–47).
- [51] (wspólna z S. Zagrodzkim) *Matematyczny model szybkości krystalizacji sacharozy w roztworach czystych*, Gazeta Cukrownicza, R. 89, 2 (1981), 29–32.
- [52] *Elementy probabilistyki w zadaniach* (współautor), Skrypty Politechniki Łódzkiej, 1984.
- [53] *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej w zadaniach*, cz. I, 1986, cz. II, 1989.
- [54] (wspólna z J. Żądło) *Schnellmethode zur Wahrscheinlichkeitsbewertung der Fadenbrüche in technologischen Prozessen*, Textiltechnik (1986), 36, 482–484.
- [55] (wspólna z J. Żądło) *Szybki sposób obliczania prawdopodobieństwa zrywu nitki w procesach technologicznych*, Przegląd Włókienniczy 7 (1986), 253–255.
- [56] *Sur l'ensemble des paires de variables aléatoires indépendantes dont le quotient suit une distribution donnée*, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej Matematyka 20 (1988), 21–27.
- [57] *On the models of a mixture of two Laplace distributions*, Mat. Stos. 35 (1992), 131–134.

- [58] (wspólna z H. Pisarewską, T. Świątkowskim) *Z geometrią za pan brat*, Warszawa, 1992.
- [59] (wspólna z M. Kałużką) *Some inequalities for characteristic functions*, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej Matematyka 2 (1993), 13–18.
- [60] *On the representation of the density function gamma type*, Acta Univ. Łódz Folia Math. 8 (1996), 19–22.
- [61] *The density of a normal random variable...*, Discuss. Math. Algebra Stochast. Methods 16 (1996), nr 2, 205–213.
- [62] *Doktorzy Profesora Witolda Pogorzelskiego i dalsze ich osiągnięcia*, X Szkoła Historii Matematyki (Międzyzdroje, 1996), Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Opolskiego Matematyka 30 (1997), 91–99.
- [63] *The density of a three-parameter random variable with the gamma distribution as the density of a finite or infinite product*, Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska Sect. A 51 (1997), nr 1, 121–128.
- [64] (wspólna z M. Kałużką) *On decompositions of some random variables*, Metrika 46 (1997), nr 2, 159–175.
- [65] *On some new properties of the exponential distribution*, Demonstratio Math. 32 (1999), 629–638.
- [66] *On some new properties of the beta distribution*, Statist. Probab. Lett. 42 (1999), nr 2, 131–137.
- [67] *On Mieshalkin–Rogozin theorem and some properties of the second kind beta distribution*, Discuss. Math. Probab. Statist. 20 (2000), nr 2, 211–221.
- [68] *On Mieshalkin–Rogozin theorem and some decompositions*, Comment. Math. Prace Mat. 40 (2000), 127–138.